FRANSUZ TILINI O‘QITISHDA ROLLI O‘YINLAR METODINI TASHKIL QILISH

Farg‘ona davlat universiteti akademik litseyi
“Xorijiy tillar” kafedrasi fransuz tili fani o‘qituvchisi
Usmanova Malika Adilovna

Annotatsiya: Dunyo miqiyosida ko‘p yillardan beri qo‘llanilib, yaxshi natijalar berayotgan o‘qitishning yangi shakl va usullari Respublikamiz xalq Ta’limida ilg‘or, ijodkor o‘qituvchilari tomonidan qo‘llanilmoqda. Bu o‘qitishning interfaol usulidir. Bu usulning asl mo’iyati o‘quvchini mustaqil bilim olishga, bilim olish uchun izlanishga, fikrlashga, darslik va chet el adabiyotlari bilan ishlashga, darsda bo‘sh o‘tirmaslikka yo‘naltirishdir. Ushbu maqolada interfaol metodlardan biri bo‘lgan ro‘lli o‘yinlar metodiga to‘xtalamiz.

Kalit so’zlar: O‘yin texnologiyalari ta’lim samaradorligini ta’minlash, samarali foydalanishga e’tibor, ijodiy imkoniyatlar, samimiy muhitni qaror toptirish, nazariy bilimlarini amaliy ko‘nikma va malakalarga aylantirish.

Ayni vaqtda ta’limni tashkil etishda rolli hamda ishbop o‘yinlardan samarali foydalanishga e’tibor berilmoqda. O‘yin chog‘ida mahsuldor emas, balki jarayonli faoliyat tashkil etilganligi bois o‘quvchilar tasviriy vaziyatlarni yaratish asosida o‘zlarining atrof muhitga bo‘lgan munosabatlarini tabiiy namoyon eta oladilar. O‘yinli faol faoliyat esa ularning ijodiy imkoniyatlarini oshirib, tafakkurini rivojlantirishga yordam beradi. O‘quvchilarning nazariy bilimlarini amaliy ko‘nikma va malakalarga aylantirish, ularda ta’limiy faollikni yuzaga keltirish, ularni ijtimoiy munosabatlar jarayoniga keng jalb etishda rolli hamda ishbop o‘yinlar o‘ziga xos o‘rin tutadi.
O‘yin texnologiyalari ta’lim samaradorligini ta’minlash, o‘quvchilarda faollikni yuzaga keltirish, bilim, ko‘nikma, malakalarni shakllantirish, vaqtni qisqartirish, ta’limni jadallashtirishga yordam beradi.
Rolli o‘yinlarning muvaffaqiyatli tashkil etilishi uchun bir qator shartlarga amal qilish zarur:
- jamoa a’zolari o‘rtasida samimiy muhitni qaror toptirish;
- o‘yin jarayonida qat’iy talablar qo‘yilishini inkor etish;
- o‘qituvchi va o‘quvchilarning erkin, bemalol, o‘ziga ishongan holda, xotirjam harakat qilishlariga erishish;
- guruhda qulay sharoitning mavjud bo‘lishi;
- guruhda tartib va tinchlikni saqlash maqsadida o‘quvchilarning o‘yin faolligiga ta’sir qilmaslik.

Rolli o‘yinlarni tashkil qilish uchun quyidagi qiziqarli, muammoli situatsiyalarda foydalanish mumkin:

Les situations pour l'improvisation

1. Vous êtes le professeur. Quand vous allez dans le classe, vous voyez, qu'un étudiant pleure Vous lui demandez, pourquoi il est si contrarié.

2. Vous vous trouvez dans le restaurant. Vous déjeuniez tout à l'heure. Le garçon de restaurant vous attend, pour payer le compte. Vous cherchez et trouvez, que vous avez laissé l’argent a la maison.

3. Vous descendez de la rue. Soudain vous voyez l'ami devant vous. Vous lui arrivez et dit salut, mais quand il se retourne, vous découvrez, qu’il est l'inconnu.

4. Vous etes stationné votre automobile. Vous ne voyez pas le signe “Aucun Stationnement”. La police officier s'est approchée et il vous demandez, pourquoi vous-...

5. Vous avez gagné mille dollars tout à l'heure. Vous dites à votre ami les bonnes nouvelles, mais il ne vous croit pas.

Par l'utilisation fréquente des improvisations, vos étudiants seront bientôt capables de créer signifiant plus, la conversation naturelle en francais. Cette installation est excellente aussi dans l'aide aux étudiants prédominer leur timidité dans la conversation de la langue fr., en dehors de la garantie de l'activité utile de la liaison pour speakers et les spectateurs

«Rolli o‘yinlar» (Improvizatsion) usulida o‘quvchilar «real hayot» holatlarini qayta jonlantiradilar. Bu ularga o‘z amaliy ish faoliyatlarida qo‘llash mumkin bo‘lgan yangi turdagi faoliyatlarni sinab ko‘rish va tekshirish imkonini beradi.

Bugungi kun zamon talabi – ta’lim jarayonida yoshlar har doimgidan ham aniq ma’lumotlar tahlili asosida ko‘proq murakkab muommolarni echa olishi, holatni tanqidiy tahlil qilishi va tegishli ma’lumotlarning tahlili asosida chuqur o‘ylab, qarorlar qabul qila olishi kerak.

Interaktiv uslublar – hamkorlikda ishlashni o‘zaro muloqotni, muammoli vaziyatlarni birgalikda hal qilishni, guruhlarda ishlashni o‘rgatuvchi uslubdir. Bu uslubda o‘qituvchi muammoli vaziyatni guruhlarga tarqatib, o‘quvchilarni guruhlarga ajratadi. Guruhda kamida 4-6 o‘quvchi bo‘lishi kerak. Guruh tarkibini o‘qituvchi belgilaydi, hech qachon “kuchlilar” va “kuchsizlar” guruhini tuzishga va o‘quvchilarni doim bir guruhda ishlashiga yo‘l qo‘ymang. Jamoa bo‘lib ishlashda shovqinga tayyor turish kerak. O‘qituvchi muammoli vaziyatlarni guruhlarga tarqatuvchi, guruh ishini kuzatuvchi, yo‘naltiruvchi vazifalarni bajaradi.

O‘quvchilar uchun rolli o‘yinlar. Kichik guruhlarda ishlashdagi topshiriqlarni samarali echimini topish uchun, o‘quvchilarga rollar taqsimlab beriladi.

“Inspektr” (Inspekteur) - Topshiriqni tushuntirishni amalga oshiradi.

“Vaqtni belgilovchi” (Marqeur du temps) – Ajratilgan vaqtni belgilab boradi.

“Kotiba” (Secretaire) – berilgan fikrlarni yozib oluvchi va umumlashtiruvchi.
“Taqdim etuvchi” (Presentateur) – Guruh ishini guruh oldida taqdim etadi.
Rollar dars maqsadi va mavzusiga qarab oʻzgarishi mumkin. Quyida berilgan situativ muammolarni oʻquvchilar guruhlarda ishlab chiqib, keyin guruh oldida namoyish qilishadi. Har bir guruhga alohida situatsiya beriladi.

Jeux de role.

1. Vous etes avec votre enfant de 8 ans. Il vous pose des questions sur votre metier. Vous essayez de lui expliquer tres simplement ce que vous faites. Mais il continue a vous poser des questions sur toutes les reponses que lui vous donnez.
2. Vous avez perdu les amis francais avec qui vous voyager a Pekin. Vous savez seulement que le groupe va se retrouver a l’Hotele de l’Amitie. Demandez le chemin de cet hotel a un chinois qui parle le francais. Utilisez egalement les gestes pour vous faire comprendre.
3. Il est 6 heures du matin. Un homme habille de noir marche dans la rue deserte. Il porte une lourde valise, il fait encore nuit. Tout a coup …
4. Marie dort, bien au chaud dans son lit. La maison est calme, il est plus de minuit, on n’entend rien. Soudain , un crie terrible la reveille…

Comme tous les matins, je pars pour mon cours de francais. Comme tous les matin, je suis un peu en retard mais, au moment d’entrer dans l’ecole, je trouve…

Foydalanilgan adabiyotlar :

1. Ľuboš Krišťák, Miroslav Němec, Zuzana Danihelová, ‘‘Interactive Methods of Teaching Physics at Technical Universities’’, Informatics in Education, 2014, Vol. 13, No. 1, 51–71
2. Oripova N, Rakhimova R, New pedagogical technologies and their application in foreign language lessons, Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, VOLUME 2, ISSUE 1 ISSN 2181-1784 Scientific Journal Impact Factor SJIF 2021: 5.423
3. G.Salomov "Literary Criticism and Literary Translation" "Science" Publishing House Tashkent -1983.
4. Abdullayeva Marhabo Raxmonkulovna. Ingliz tilidan oʻzbek tiliga tarjima yaraishi va oʻziga xos xususiyatda. Innovation, integration va ta’lim boʻyicha xalqaro ma’lumot jurnali, 2 (2), (2021). 297-306
5. https://cyberleninka.ru/article/n/fransuz-tili-fonetikasini-qiyoslab-o-rganishning-ahamiyati/viewer
6. Ahmadaliyeva G. H. et al. YARIMO ‘TKAZGICH MODDALAR VA ULARNING XARAKTERISTIKALARI //Евразийский журнал академических исследований. – 2022. – Т. 2. – №. 1. – С. 91-93.
7. Yusubjanovna A. M. BIRINCHI TIBBIY YORDAMNING AHAMIYATI VA UNI BAJARISHNING UMUMIY QOIDAIARI //PRINCIPAL ISSUES OF

SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – T. 2. – №. 1.

8. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. YURAK ISHEMIK KASALLIKLARI VA ULARNI OLDINI OLISHNING ZAMONAVIY USULLARI //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – T. 2. – №. 6.
9. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. BUYRAK TOSH KASALLIKLARINI HOSIL BO'LISHIDA GIPODINAMIYANING TA'SIRI //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – T. 2. – №. 6.
10. Usmonov S., Alisherjonova F. INSON TANASIDA BO'LADIGAN ELEKTR HODISALARI //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – T. 3. – №. 4 Part 2. – С. 200-203.
11. Usmonov S., Isroilov S. CHAQALOQLARDA QORIN DAM BO'LISHINING SABABLARI, DAVOLASH USULLARI //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. – №. 4 Part 2. – С. 196-199.
12. Isroil o'g'li X. M., Abdusubxon o'g'li U. S. GIPERTONIYA KELIB CHIQISHI SABABLARI //INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE ON" MODERN EDUCATION: PROBLEMS AND SOLUTIONS". – 2023. – T. 2. – №. 5.
13. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. BOLALARDA GASTROENTRITNING NAMOYON BO'LISHI //INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE ON" MODERN EDUCATION: PROBLEMS AND SOLUTIONS". – 2023. – T. 2. – №. 5.
14. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. KAM HARAKATLIK NATIJASIDA KELIB CHIQADIGAN KASALLIKLARNI XALQ TABOBATI BILAN DAVOLASHNING TOP 10 TA USULI //SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS. – 2023. – T. 1. – №. 3.
15. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. GIPERTONIYA KASALLIGINI RIVOJLANISHINI OLDINI OLISHNING ENG YAXSHI USULLARI //SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS. – 2023. – T. 1. – №. 3.
16. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. QONNI SUYULTIRADIGAN TOP-10 MAHSULOT //SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS. – 2023. – T. 1. – №. 3.
17. Abdusubxon o'g'li U. S. ELEKTROMAGNIT MAYDONINING ORGANIZMGA TA'SIRI //SCIENCE AND INNOVATION IDEAS IN MODERN EDUCATION. – 2023. – T. 1. – №. 2.

18. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. KONDILOMA VIRUSLARINI DAVOLASHDA KRIOGEN TERAPIYA //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – T. 2. – №. 1.
19. Abdusubxon o'g'li U. S., Madaminovna M. F. TA'LIM JARAYONLARIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARNING TUTGAN O'RNI //International scientific-practical conference on" Modern education: problems and solutions". – 2022. – T. 1. – №. 5.
20. Abdusubxon o'g'li U. S., Madaminovna M. F. FIZIKA FANINI KOMPYUTER TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA O'QITISHNING AHAMIYATI //E Conference Zone. – 2022. – С. 217-219.
21. Abdusubxon o'g'li U. S., Yusubjanovna A. M. YARIMO 'TKAZGICH MONOKRISTALINI O 'STIRISH //E Conference Zone. – 2022. – С. 33-34.
22. Abdusubxon o'g'li U. S. YURAK QON-TOMIR SISTEMASI KASALLIKLARI. MIOKARD INFAKTI PAYDO BO'LISH MEXANIZMI VA OLDINI OLISH CHORALARI //E Conference Zone. – 2022. – С. 227-228.